

ת"פ 40283/07/11 - מדינת ישראל נגד נפתלי הרצקא יונגרייס

בית משפט השלום בירושלים

02 ספטמבר 2014

ת"פ 40283-07-11 מדינת ישראל נ' יונגרייס

בפני כב' השופט יצחק שמעוני, שופט בכיר

בעניין: מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

המאשימה

נגד

נפתלי הרצקא יונגרייס

הנאשם

על ידי ב"כ עוה"ד יאיר גולן

גזר דין

1. הנאשם, תושב ירושלים יליד שנת 1986, נשוי ואב ל-2 ילדים, הורשע על פי הודאתו בעבירה של מעשה מגונה בקטין לפי סעיף 348(א) בנסיבות 345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על פי כתב האישום המתוקן, ביום 3.4.11 בשעה 14:15 או בסמוך לכך, נכנס הנאשם לבניין מגורים ברחוב ***** על פי כתב האישום המתוקן, ביום 3.4.11 בשעה 14:15 או בסמוך לכך, נכנס הנאשם לבניין מגורים ברחוב ***** (להלן: "הבניין") בו מתגורר המתלונן קטין יליד 2003.

הנאשם פנה אל המתלונן בחדר המדרגות בבניין ושאל אותו אם מתגוררת בבניין "משפחת כהן". או אז נגע הנאשם באיבר מינו של המתלונן מעל בגדיו.

הנאשם שאל את המתלונן אם זה נעים לו. משלא נענה המתלונן לנאשם, פתח הנאשם את רוכסן מכנסיו של המתלונן והוריד את תחתוניו של המתלונן.

בתגובה לכך שנדלק האור בחדר המדרגות, ברח הנאשם במהירות מבניין.

2. הנאשם הודה במיוחס לו בדיון הראשון שלאחר הקראת כתב האישום ביום 31.1.12. ההליכים בתיק נמשכו על פני שנים לצורך הכנת תסקירים למיניהם ודוחות הערכת מסוכנות, כפי שיובהר בהמשך.

3. בטיעוניה לעונש טענה ב"כ המאשימה, כי הנאשם פגע בערכים המוגנים של שלמות הגוף והנפש ותחושת הביטחון הבסיסית של כל אדם, ובמיוחד של קטין. הנאשם במעשיו פגע בזכויות האדם הבסיסיות והמקודשות שעל בתי המשפט להגן עליהם בכל מחיר ולא להתיר פגיעה בהם.

הנאשם פגע בקטין בהיותו בן 8 שנים בלבד, לאור יום, בתוך בית מגוריו של הקטין, תוך נגיעה באיבר מינו והורדת מכנסיו ותחתוניו. רק כאשר נדלק האור, חדל הנאשם ממעשיו. הצהרות הנפגע שהוגשו מעידות על הנזק שנגרם לקטין.

ב"כ המאשימה בטיעוניה הפנתה לפסיקה עניפה בה הוטלו בעבירות מסוג זה עונשים המשקפים את סלידת החברה ממעשים אלה, במיוחד כאשר מדובר בקורבנות שהם קטינים.

בהתייחסה לתסקירים שהוגשו בעניינו של הנאשם, טענה ב"כ המאשימה, כי עולה מהם קושי של הנאשם לשתף פעולה והפנתה לכך שעל פי התסקירים, חל על הנאשם איסור לשהות ביחידות בסביבת קטינים לרבות ילדיו שלו. עוד הפנתה לכך שעל פי התסקירים, הנאשם סובל מסטייה מינית פדופילית הומוסקסואלית ועל אף הזמן שחלף מהטיפול שעבר, קיימת ממנו מסוכנות בינונית עד גבוהה.

ב"כ המאשימה הפנתה לכך שעל פי תיקון מס' 113 אין עדיפות לנושא השיקום על פני הגנה על שלום הציבור והרתעת העבריינים וכי אין בענינו שיקום המצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם.

לפיכך, ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם עונש שלא יפחת מ-15 חודשי מאסר בפועל, ובצל הערכת המסוכנות, להטיל גם עונש של מאסר על תנאי מרתיע.

4. מנגד טען הסניגור, כי יש לאמץ במלואה את המלצת שירות המבחן בתסקירו האחרון ולהטיל על הנאשם עונש של שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, כפי שעולה גם מחוות דעת הממונה על עבודות השירות. בנוסף, לגזור עליו מאסר מותנה והשמתו בפיקוח קצין מבחן למשך שנתיים, במהלך ימשיך הנאשם בטיפול במרכז היום ובשירות המבחן למבוגרים, טיפול החיוני לנאשם, אשר על פי קביעת שירות המבחן "כל עוד נמצא בטיפול בפיקוח מידת מסוכנותו פוחתת". לשיטת הסניגור, כל עונש אחר שמשמעותו כליאה בבית הכלא, אפילו לתקופה קצרה יהיה נוגד את האינטרס הציבורי ויסכן את המשך הטיפול הכל כח חיוני לנאשם.

הסניגור הסכים, כי יש להחיל את תיקון מס' 113 לחוק על אף שאינו חל באופן ישיר על הליך זה, אך הוסיף, כי במרכז התיקון עומד עיקרון ההלימה ועל העונש להלום את מעשה העבירה. הסניגור הפנה לפסיקה בה נגזר עונש של עבודות שירות על נאשם עם נסיבות דומות בעבירה דומה, אשר בית המשפט המחוזי אישר אותה ונמנע מלהתערב בערעור שהוגש.

לשיטת הסניגור, האינטרס הציבורי מחייב שהטיפול שהנאשם נמצא בו לא ייפסק ולא יוחמץ הסיכוי הממשי של הנאשם להשתקם.

לפיכך, ביקש הסניגור לכבד את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם עונש של מאסר שירוצה בעבודות שירות, מאסר על תנאי ומבחן ארוך למשך שנתיים.

5. בעניינו של הנאשם הוגשו במהלך ניהול הליך זה תסקירים וחוות דעת על ידי מספר גורמים.

הממונה על עבודות השירות קבע כי הנאשם מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות, לאחר שנמצא לו מקום תעסוקה המאשר העסקת עובדי שירות שהואשמו בעבירות מין (חוות דעת מיום 13.7.14).

שירות המבחן למבוגרים ערך מספר תסקירים אשר עקבו אחר מצבו והתקדמותו של הנאשם במהלך ניהול הליך זה.

מהתסקיר הראשון מיום 2.7.12 עולה כי הנאשם בן 26 שנה אותה עת, נשוי ואב לתינוק בן 10 חודשים ואשתו בחודשי

הריון מתקדמים. הנאשם שוהה בתנאים מגבילים בבית חמיו, לאחר תקופה ששהה במעצר בית מלא. כבר אז התרשם שירות המבחן, כי הנאשם זקוק למסגרת טיפולית אינטנסיבית במסגרת מרכז יום לטיפול בעברייני מין.

הוריו של הנאשם התגרשו בהיותו בן 14 שנה, והוא ואחיו היו מעורבים בתהליך זה. קשריו עם הוריו היו בעייתיים ולא מותאמים וגרמו להתפתחות בעייתית. בתקופת שהייתו בפנימיה כנער נחשף לעיסוק יתר במין.

אשת הנאשם הביעה בפני שירות המבחן את החומרה בה היא רואה במעשיו של הנאשם ומסרה, כי היא מעוניינת שהוא ישתלב בטיפול מתאים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם פגע מינית בקטין למספר חודשים, פגע באחיו הצעיר ובילדים אחרים בשכונה.

עוד ציין שירות המבחן, כי מהתרשמותו מדובר בנאשם הסובל מפדופיליה.

הנאשם הציג בפני שירות המבחן מסמך ממנו עלה, כי הוא השתתף בקבוצה טיפולית על רקע פגיעה מינית במספר ילדים וכן טופל אצל פסיכולוג פרטי.

ביחסו לעבירה נמסר, כי הנאשם לוקח אחריות לביצועה. הוא שיתף פעולה בצורה פתוחה אודות ביצוע העבירה, אם כי בלט נסיונו לצמצם חומרתה, דבר המצביע על קושי בהבנת חומרת הפגיעה בקורבן.

עוד דיווח שירות המבחן כי הנאשם נמצא בשלבים ראשונים בקבוצה טיפולית בשירות המבחן החל מאוקטובר 2011, אך בלט פער בין רצונו והצהרותיו באשר לרצונו לטפל בבעיה, לבין שיתופו בקבוצה, על אף שהוא מגיע ומשתתף בצורה יציבה בקבוצה. עוד דווח שם, כי הנאשם חסר את ההבנה העמוקה לגבי חומרת מעשיו, ממזער אותם, משייך הדדיות ויוזמה לקורבנותיו וקיים ספק רב בנוגע ליכולתו להפיק תועלת מטיפול המוצע במרכז יום. יחד עם זאת, נכתב כי עבודה טיפולית עם המשפחה יכולה לייצר מערכת תמיכה המבינה את מסוכנותו ונערכת בהתאם. על כן הומלץ על טיפול. עוד נכתב, כי במהלך השנים, לא נתרם מטיפולים שונים בהם השתתף בעבר ולא רכש כלים להתמודד עם סטייתו. על אף הסתייגויות אלה, המליץ קצין המבחן על השתלבות הנאשם בתהליך טיפולי במרכז יום.

6. כפי שעולה מתסקיר שני שנערך בעניינו, מיום 25.10.12, הנאשם לא עמד בתחילה באופן מלא בתנאים שנקבעו במסגרת מרכז היום, הוא התקשה להפעיל שיקול דעת ולדחות סיפוקים ולא ניכר שינוי מהותי ביחסו לעבירותיו. יחד עם זאת, הומלץ על המשך הטיפול בשילוב טיפול תרופתי להפחתת הדחף המיני.

בהמלצת שירות המבחן, המשיך הנאשם בטיפול במרכז היום, הופנה לבדיקה פסיכיאטרית לצורך קבלת טיפול רפואי וכן למרכז להערכת מסוכנות. בתסקיר שנערך ביום 21.2.2013 נכתב, כי מרכז היום דיווח על שיפור והתקדמות בתהליך הטיפול, הקפדה על התנאים באופן מלא ולקיחת חלק פעיל בקבוצות הטיפוליות. כן דווח על שינוי ביחסו לעבירותיו. עוד דווח, כי הנאשם מקבל אחריות מלאה יותר על עבירותיו, מבין את חומרת הפגיעות ומתחיל לזהות אירועים מקדימים מחייו אשר הובילו אותו לפגוע מינית. יחד עם זאת, קיים קושי לשאת בהשלכות של פגיעותיו על קורבנותיו, אולם קיימת אצל הנאשם מצוקה אמיתית וכנה כלפי סטייתו ופגיעותיו המיניות ומוטיבציה פנימית לעצור את התנהלותו הפוגענית וכי נדרש המשך עבודה מעמיקה באשר לדפוסי הפגיעה. עוד דווח כי הנאשם החל בקבלת טיפול תרופתי להורדת הדחף המיני.

7. בתסקיר המשלים מיום 8.7.13 דווח שוב על כך שהנאשם מקבל אחריות על עבירותיו, מביע מצוקה אמיתית לנוכח פגיעותיו וחרדה מעצם הסיכון לשוב ולפגוע. כן הוערך ששליחת הנאשם למאסר בפועל עלולה לפגוע בהישגים הטיפוליים ולגרום לנסיגה במצבו של הנאשם.

8. בתסקיר מיום 16.3.14, דווח כי בעקבות שינויים שחלו בחייו של הנאשם- התחלת עבודה, מעבר דירה, חלה התרופפות במסירות ובמוטיבציה לטיפול שאפיינו אותו בתחילת הטיפול. הוא המשיך להיות פעיל בקבוצות הטיפוליות אם כי בצורה קונקרטי, הוא מתקשה להפנים מהם מצבי הסיכון עבורו, אולם משתף בכך את הצוות בשיחות טיפוליות. צוות מרכז הטיפול התרשם, כי חלה אצל הנאשם התקדמות משמעותית במישורים רגשיים, חשיבתיים, התנהגותיים כמו גם ביחס לעבירותיו ובעבודה הפנימית והרגשית שהוא עבר. לכן, הומלץ על המשך טיפול ומעקב פסיכיאטרי וטיפול תרופתי. בהתאם לתסקיר זה נדחה הדיון בעניינו, והנאשם המשיך בטיפול.

9. תסקיר שירות המבחן האחרון שהוגש לבית המשפט הוא מיום 29.6.14.

על פי תסקיר זה, חלה אצל הנאשם התקדמות משמעותית במישורים רגשיים, חשיבתיים והתנהגותיים וכן חלה התקדמות ביחסו לעבירות אותן ביצע ובעבודה הפנימית והרגשית. עם זאת, יש לו קושי לעמוד בגבולות, אי עמידה בכללי מרכז היום, מביע ביטויי כעס מול המטפלים, גורמים המצריכים המשך עבודה טיפולית ומעקב ארוך טווח.

לסיכום, ציין קצין המבחן, כי עדיין קיימת מסוכנות מינית ברמה גבוהה או בינונית גבוהה, ונראה שרמה זאת לא תפחת בעתיד. עם זאת כל עוד נמצא הנאשם בטיפול ופיקוח, מידת מסוכנותו פוחתת.

לבסוף, לאור התרשמות שירות המבחן מהתגייסותו של הנאשם לטיפול ומכך שכאמור נמצא במסגרת טיפולית המפחיתה את מסוכנותו, המליץ שירות המבחן על הטלת עונש מוחשי של מאסר בעבודות שירות וכן עונש מותנה כגורם מרתיע לעתיד ופיצוי כספי למתלונן. בנוסף, הומלץ על צו מבחן למשך שנתיים במהלכם ימשיך הנאשם בטיפול בשירות או במרכז היום. כן הומלץ לקיים דיון ביחס לתנאי הפיקוח שיוטלו על הנאשם.

10. מתעודת רופא שערך סגן הפסיכיאטר המחוזי ד"ר א' וואש מיום 11.12.12 בעניינו של הנאשם עולה, כי הנאשם אחראי על מעשיו ומסוגל לעמוד לדיון.

11. המרכז להערכת מסוכנות ערך שתי חוות דעת ארוכות ומפורטות בעניינו של הנאשם. בחוות הדעת הראשונה מיום 20.6.13 נקבע, לאחר פירוט ודיון ארוך בעברו של הנאשם, בהיסטוריה הטיפולית שלו וכלל הגורמים המשפיעים על מסוכנותו, כי רמת המסוכנות המינית של הנאשם הינה גבוהה וסיום מוצלח של ההליך הטיפולי עשוי להפחית את מסוכנותו.

בחוות הדעת השניה מיום 13.3.14, סקרה מעריכת המסוכנות את ההליכים בהם מטופל הנאשם ופירטה שוב את גורמי הסיכון הקיימים. לבסוף העריכה כי רמת המסוכנות מהנאשם ירדה לרמה בינונית-גבוהה, כאשר סיום מוצלח של ההליך הטיפולי עשוי להפחית את מסוכנותו המינית.

עוד צויין בחוות דעת המרכז להערכת מסוכנות, כי רמת האיום הנשקפת מהנאשם כל עוד נמצא בטיפול במרכז היום, בטיפול זוגי ומטופל בזריקות ובפיקוח יחידת הפיקוח, פוחתת.

12. אל מול הסקירות הארוכות שנפרשו, פורטו באריכות, בחנו וניתחו את התנהגותו, סטייתו ומעשיו של הנאשם, הוגשו וניצבו בפני בית המשפט שני מכתבים קצרים, כל אחד בן עמוד אחד, בו תיאר אביו של המתלונן את מצבו של בנו.

ממכתבים אלה, עולה, כי המתלונן שהיה בן 8 שנים בעת האירוע, סובל מאז נפל קורבן למעשהו השפל של הנאשם מבעיות רגשיות, פיזיולוגיות ולימודיות. אביו מפרט את הקשיים שנגרמו לבנו כתוצאה ממעשהו של הנאשם ומבקש כי הנאשם החולה יורחק מהחברה באופן שלא יוכל יותר להזיק לילדים אחרים (ר' מוצגים מ/1, מ/2).

13. הכרעת הדין ניתנה ביום 31.1.2012 בטרם כניסתו לתוקף של תיקון מס' 113 לחוק העונשין ביום 4.7.12. על כן, גזר הדין אינו כפוף להוראותיו, אולם יינתן לאורו תוך התייחסות לעקרונות שנקבעו בו.

העבירה שהנאשם הורשע בה היא חמורה. מחד, מדובר על אירוע קצר ונקודתי בן מספר שניות או דקות קצרות ביותר, בהן נגע הנאשם בילד כפי שתואר בכתב האישום. מאידך, הנאשם שהיה זר לילד פגע בזמן קצר זה בזכותו הבסיסית של הקורבן, ילד רך, לכבוד גופו, שמירה על בטחונו האישי והאוטונומיה הפרטית שלו. נגיעה זו פוגעת, מעצם טיבה, בנפשו הצעירה והרכה של הקורבן. הנזקים והפגיעות שנגרמו לקורבן תוארו על ידי אביו, והקורא אינו יכול להיוותר שליו נוכח הדברים המפורטים בהם.

למעט העובדה שהנאשם הודה במיוחס לו בהזדמנות הראשונה וחסך בכך את עדות המתלונן ואביו, לא עומדות לזכותו זכויות אשר יצדיקו הקלה משמעותית בעונשו.

לחובתו הרשעה קודמת בעבירה של מעשה מגונה בקטין משנת 2003, בתיק 905/2003 בבית משפט לנוער בירושלים, שם הוטל עליו עונש של מאסר בעבודות שירות למשך שישה חודשים.

בבואי לגזור את דינו של הנאשם עומדות לנגד עיני לא רק דרכי הטיפול ומצבו של הנאשם, כפי שצוין בתסקירים השונים שהוגשו בעניינו וכן בטיעוני הסניגור, אלא ובעיקר חומרת המעשה בו הורשע וכן הנזק הבלתי הפיך שנגרם לקטין ממעשיו של הנאשם, כפי שהדבר בא לידי ביטוי במכתבים שהגיש אביו (מוצגים מ/1-2). בנוסף, עומדת לרועץ הערכת המסוכנות של הנאשם הקובעת את מסוכנותו ברמה בינונית - גבוהה וכי קיים חשש שהנאשם ישוב לבצע עבירות דומות בעתיד.

14. בצדק טענה ב"כ המאשימה בטיעוניה לעונש כי הערכים החברתיים שנפגעים מעבירות מין הם פגיעה בביטחון האישי והגופני של הפרט, פגיעה בשלום הציבור והאינטימיות והאוטונומיה המקודשת של הגוף. על כן הגורם המרכזי בגזירת דינם של עברייני מין הוא שמירה על האינטרס הציבורי, הרתעת הנאשם והעברת מסר חד משמעי לעברייני מין, אשר בא לידי ביטוי בענישה מוחשית.

בעניין זה נפסק על ידי בית המשפט העליון בע"פ 9994/07 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בבנו, מיום 11.8.08) מפי כב' השופטת א' פרוקצ'יה כך:

"הניצול המיני של הזולת בדרך של כפייה, או תוך אי התחשבות בהעדר הסכמה הוא אחת התופעות הקשות והפוגעניות ביותר בביטחונו הגופני והנפשי של הפרט, ובשלום הציבור ככלל. הפגיעה המינית העבריינית פולשת לנפשו של הקרבן, והורסת בו חלקה טובה. היא

מבזה את עצמיותו, ופוגעת באינטימיות ובאוטונומיה המקודשת של גופו. היא משקפת את ההשתלטות של החזק והברוטאלי על החלש וחסר האונים. היא מצריכה התערבות ממשית של מערכות החוק והמשפט כדי להגן על קרבנות עבריינות המין בפועל ובפוטנציה" (שם, בפסקה 14).

15. במקרה שלפנינו מעשיו של הנאשם מעוררים סלידה ובכל הכבוד לטיעוני הסניגור והמלצת שירות המבחן סבורני, כי יש לגזור על הנאשם עונש מוחשי של מאסר בפועל ולו לתקופה קצרה על מנת להמחיש את הסלידה ממעשיו ולהרתיעו מלבצע עבירות שכאלו בעתיד. בית המשפט ער לטיפול בו מצוי הנאשם וכן להמלצת שירות המבחן.

בעניין זה כבר נפסק ברע"פ 2258/13 מאירוב נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 20.4.13, בפסקה 13):

"על אף חשיבות המלצותיו של שירות המבחן, גזירת הדין נעשית בידי הערכאה השיפוטית ומכאן שעמדת שירות המבחן, אינה אלא אחד השיקולים העומדים בפני בית המשפט בבואו לגזור את דינו של הנאשם- לעיתים יאמץ בית המשפט את המלצת שירות המבחן במלואה, לעיתים יאמץ אותה בחלקה ולעיתים ידחה אותה מכל וכל. כל עניין ונסיבותיו הוא, וכל מקרה ייבחן לגופו, תוך מתן משקל ראוי להמלצת שירות המבחן".

16. נוכח כל האמור לעיל סבור בית המשפט, כי העונש ההולם את נסיבות המקרה, לאור תיקון מס' 113, ינוע בין מאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים לבין מאסר בפועל למשך 12 חודשים.

באיזון הראוי בין כל הטענות שהובאו בפניי והשיקולים הרלוונטים, ובכלל זה מצבו של הנאשם, הנזק שנגרם לקטין וגורם ההרתעה, הגעתי לכלל החלטה להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 5 חודשים. הנאשם יתייצב ביום 2.11.14 בשעה 8:30 בבית המעצר במגרש הרוסים לריצוי עונשו.

ב. מאסר על תנאי למשך 9 חודשים והנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור על העבירה בה הורשע תוך 3 שנים מהיום.

ג. פיצוי למתלונן, באמצעות הוריו, בסך של 10,000 ₪. סכום זה יופקד בקופת בית המשפט ב-10 תשלומים שווים החל מ-1.11.14 ובכל ראשון לחודש שלאחריו.

העתק גזר הדין יישלח לשירות המבחן, לממונה על עבודות השירות בשב"ס וכן למרכז להערכת מסוכנות.

ניתן היום, ז' אלול תשע"ד, 02 ספטמבר 2014, במעמד ב"כ המאשימה מתמחה ענאן איוב, הנאשם וסניגורו עו"ד יאיר גולן.